

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

RHAGORiaith

Cymraeg

Modwl: ECAD6022

BA3 - 2025-26

Grŵp B – Darlith/Lecture 15 ac 16

Chwefror 12fed 2026

Eluned Owena Grandis

e.grandis@pcydd.ac.uk

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Nod Ac Amcanion

Aims and Objectives

Modwl: ECAD6022
BA3 - 2025-26

- Cofrestru
- Meicro-addysgu

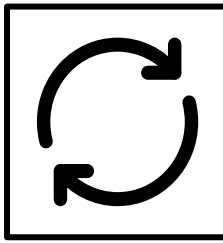
Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

RHAGOR iaith

Dechrau'r dydd ...

- Bore da, Ddosbarth Derbyn.
- Bore da, blant.
- Bore da, Flwyddyn 3.
- Sut mae pawb?
- Eisteddwch ar y mat, **b**awb!
- Eisteddwch mewn cylch, blant.
- Eisteddwch ar eich cadeiriau, Flwyddyn 5.
- Pawb yn barod?

Beth ydy ...?

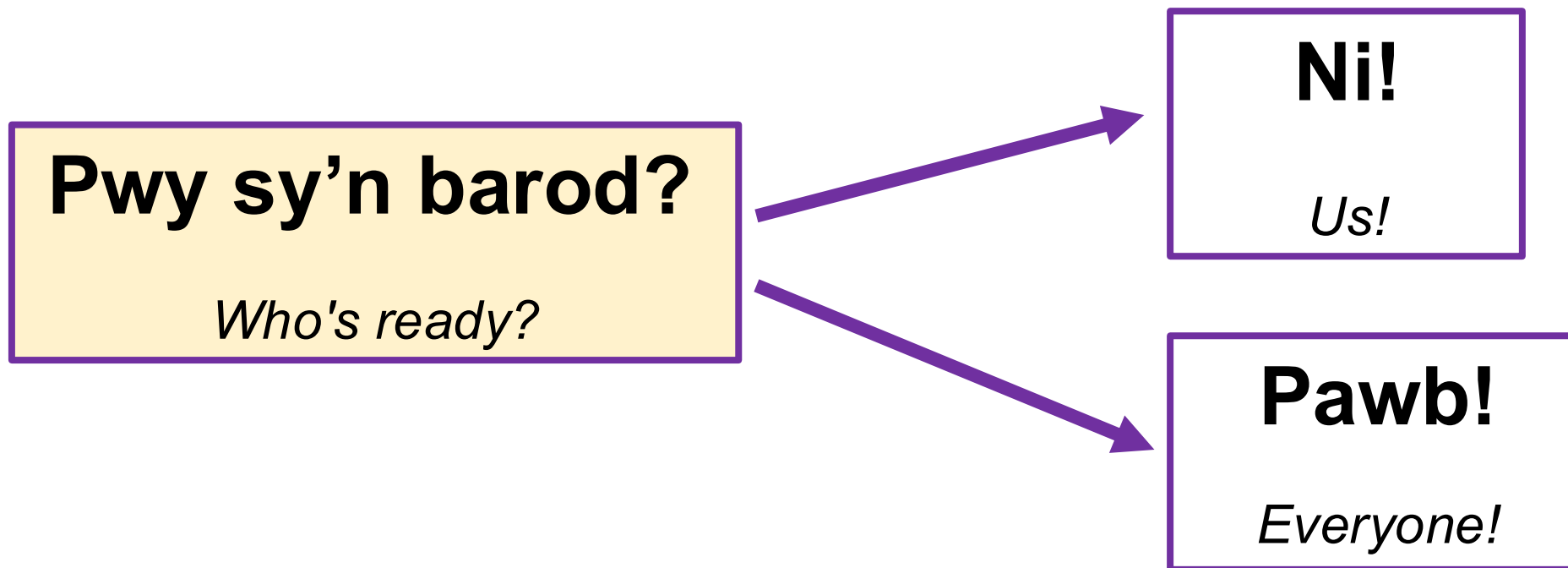
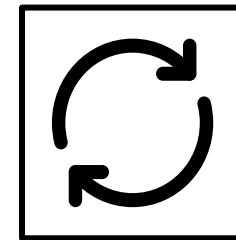
Dewch i mewn, <u>b</u> lant.	
	<i>Sit quietly on the mat, girls.</i>
	<i>Jac, sit.</i>
Edrychwch arna i.	
	<i>Listen to me, everyone.</i>
	<i>Stand by the door (plural).</i>
Byddwch yn <u>o</u> falus.	
	<i>Write the date (plural).</i>
Siaradwch gyda <u>ph</u> artner.	
	<i>Open the book, Cai.</i>

Pa orchmynion?

Mae hi'n amser cofrestru!

It's registration time!

Mae hi'n amser cofrestru!

Bore da, blant!

Prynhawn da,
Flwyddyn 3!

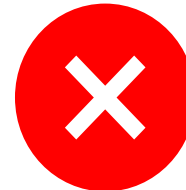
Ydy yma heddiw?

Is here today?

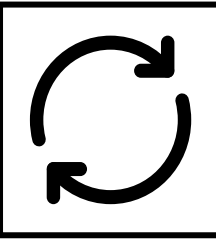
Yma!

Nac ydy. Absennol.

Mae hi'n amser cofrestru!

**Pwy sy'n absennol
heddiw?**

Who is absent today?

**..... sy'n absennol
heddiw.**

..... is absent today.

Sut wyt ti heddiw?

Rydw i'n iawn, diolch.
Dw i'n iawn, diolch.

Rydw i'n hapus.
Dw i'n hapus.

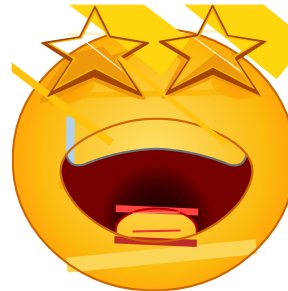
Rydw i'n drist.
Dw i'n drist.

Rydw i wedi blino.
Dw i wedi blino.

Rydw i'n nerfus.
Dw i'n nerfus.

Rydw i'n fendigedig.
Dw i'n fendigedig.

Rydw i'n dost.
Dw i'n dost.

Sut ydych chi heddiw?

Rydyn ni'n iawn, diolch.
'Dyn ni'n iawn, diolch.

Rydyn ni'n hapus.
'Dyn ni'n hapus.

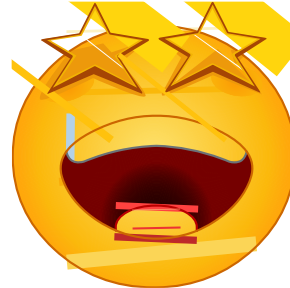
Rydyn ni'n drist.
'Dyn ni'n drist.

Rydyn ni wedi blino.
'Dyn ni wedi blino.

Rydyn ni'n nerfus.
'Dyn ni'n nerfus.

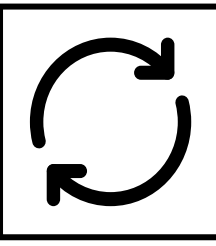

Rydyn ni'n fendigedig.
'Dyn ni'n fendigedig.

Rydyn ni'n dost.
'Dyn ni'n dost.

Mae hi'n amser cofrestru!

**Wyt ti eisiau cinio ysgol neu
frechdanau?**

*Do you want school dinner or a
packed lunch?*

Dw i eisiau cinio, os gwelwch
yn dda.

Dw i eisiau brechdanau, os
gwelwch yn dda.

Cinio ysgol neu frechdanau?

School dinner or a packed lunch?

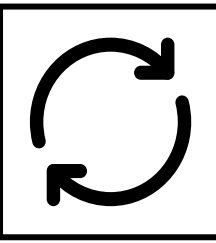

Cinio, os gwelwch yn dda.

Brechdanau, os gwelwch yn dda.

Mae hi'n amser cofrestru!

Wyt ti'n cael cinio ysgol heddiw?

Are you having school dinner today?

Ydw.

Nac ydw.

Wyt ti'n cael brechdanau heddiw?

Are you having a packed lunch today?

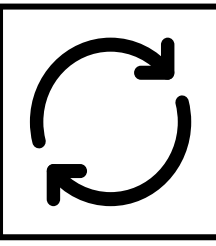

Ydw.

Nac ydw.

Mae hi'n amser cofrestru!

Faint sy'n cael cinio ysgol heddiw?

How many are having school dinner today?

22

dau ddeg dau

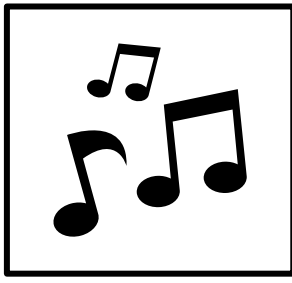
Faint sy'n cael brechdanau heddiw?

How many are having a packed lunch today?

Pump sy'n cael
brechdanau heddiw.

Dyddiau'r Wythnos

Dydd Sul
Dydd Llun
Dydd Mawrth
Dydd Mercher
Dydd Iau
Dydd Gwener
Dydd Sadwrn

Cân Cyw:

<https://youtu.be/EjSFKgGkSXs?feature=shared>

BBC Bitesize:

<https://youtu.be/JMn2DaSOgDc?feature=shared>

Dyddiau'r Wythnos

Llenwch y bylchau:

Dydd Sul

Dydd _____

Dydd Mawrth

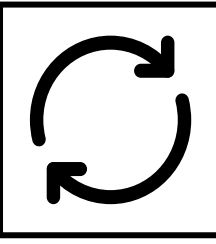
Dydd _____

Dydd _____

Dydd _____

Dydd Sadwrn

Mae hi'n amser cofrestru!

**Pa ddiwrnod ydy hi
heddiw?**

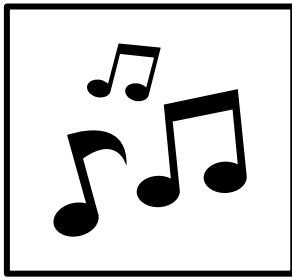
What/Which day is it today?

**Dydd ydy hi
heddiw.**

It's today.

Misoedd y Flwyddyn

Ionawr
Chwefror
Mawrth
Ebrill
Mai
Mehefin
Gorffennaf
Awst
Medi
Hydref
Tachwedd
Rhagfyr

Dysgu Cymraeg:

<https://youtu.be/yaewzhRq47g?feature=shared>

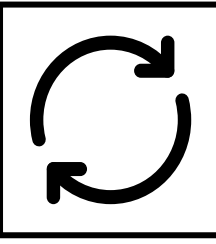
Cân Cyw:

<https://youtu.be/tskTBvjxq-A?feature=shared>

BBC Bitesize:

<https://www.youtube.com.mcas.ms/watch?v=Rs8UTMyJeM8>

Mae hi'n amser cofrestru!

Pa fis ydy hi?

What/Which month is it?

Mis ydy hi.

It's

Pa fis sydd ar goll?

Tachwedd

Awst

Mai

Ionawr

Mehefin

Medi

Rhagfyr

Mawrth

Hydref

Ebrill

Gorffennaf

Pa fis sydd ar goll?

Tachwedd

Awst

Mai

Ionawr

Medi

Rhagfyr

Mawrth

Ebrill

Hydref

Gorffennaf

Pa fis sydd ar goll?

Tachwedd

Awst

Mai

Ionawr

Mehefin

Medi

Rhagfyr

Mawrth

Hydref

Ebrill

Pa fis sydd ar goll?

Tachwedd

Awst

Mai

Ionawr

Mehefin

Medi

Rhagfyr

Mawrth

Hydref

Gorffennaf

Pa fis sydd ar goll?

Awst

Mai

Ionawr

Mehefin

Medi

Rhagfyr

Mawrth

Ebrill

Hydref

Gorffennaf

Pa fis sydd ar goll?

Tachwedd

Awst

Ionawr

Mehefin

Medi

Rhagfyr

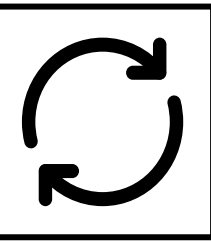
Mawrth

Ebrill

Hydref

Gorffennaf

Y Tymhorau *The Seasons*

gaeaf
Winter

gwanwyn
Spring

haf
Summer

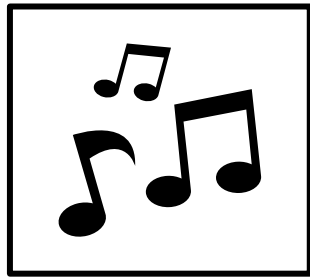

hydref
Autumn

Tymhorau!

(#In and Out the Dusty Bluebells)

Gwanwyn, Haf, Hydref, Gaeaf.

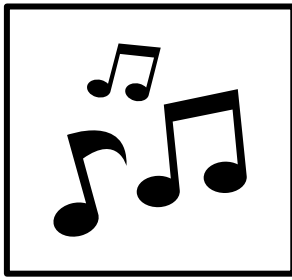
Gwanwyn, Haf, Hydref, Gaeaf.

Gwanwyn, Haf, Hydref, Gaeaf.

Dyma ein tymhorau!

Y Tymhorau

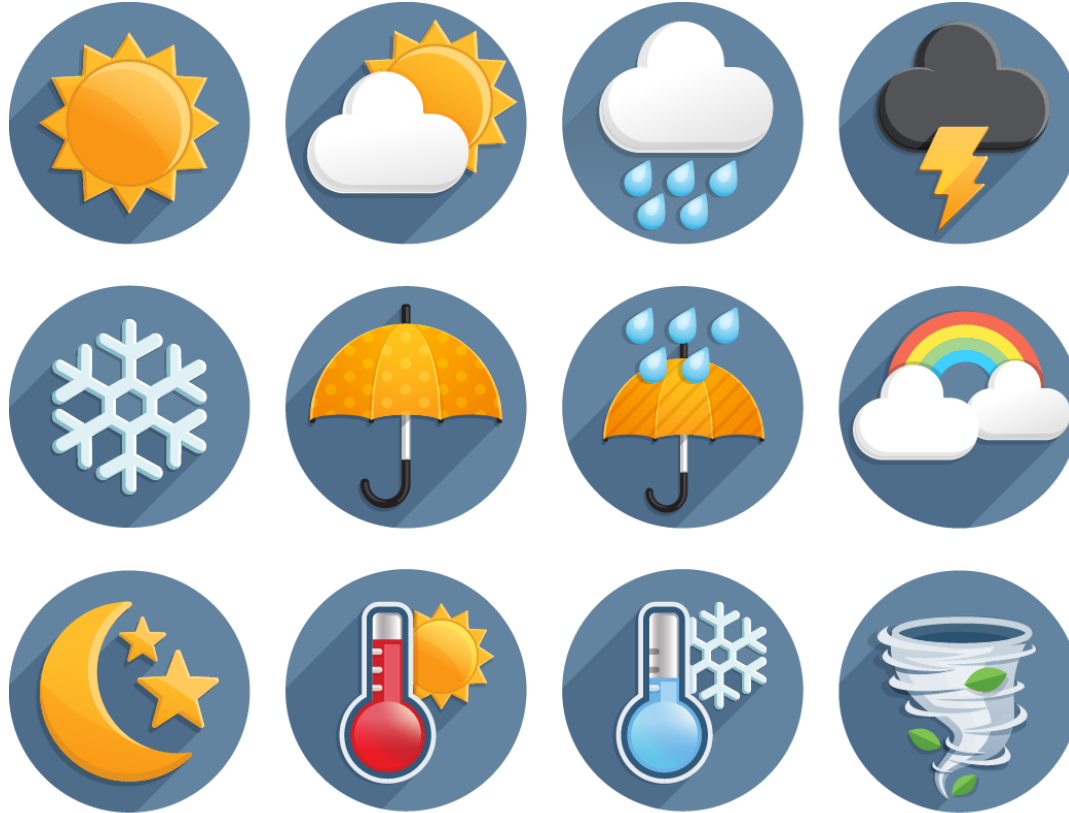

Gaeaf
Haf
Gwanwyn
Hydref

Cân Cyw:

<https://www.youtube.com.mcas.ms/watch?v=ULYLcymq968>

Sut mae'r tywydd heddiw?

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n braf heddiw.

It is nice/fine today.

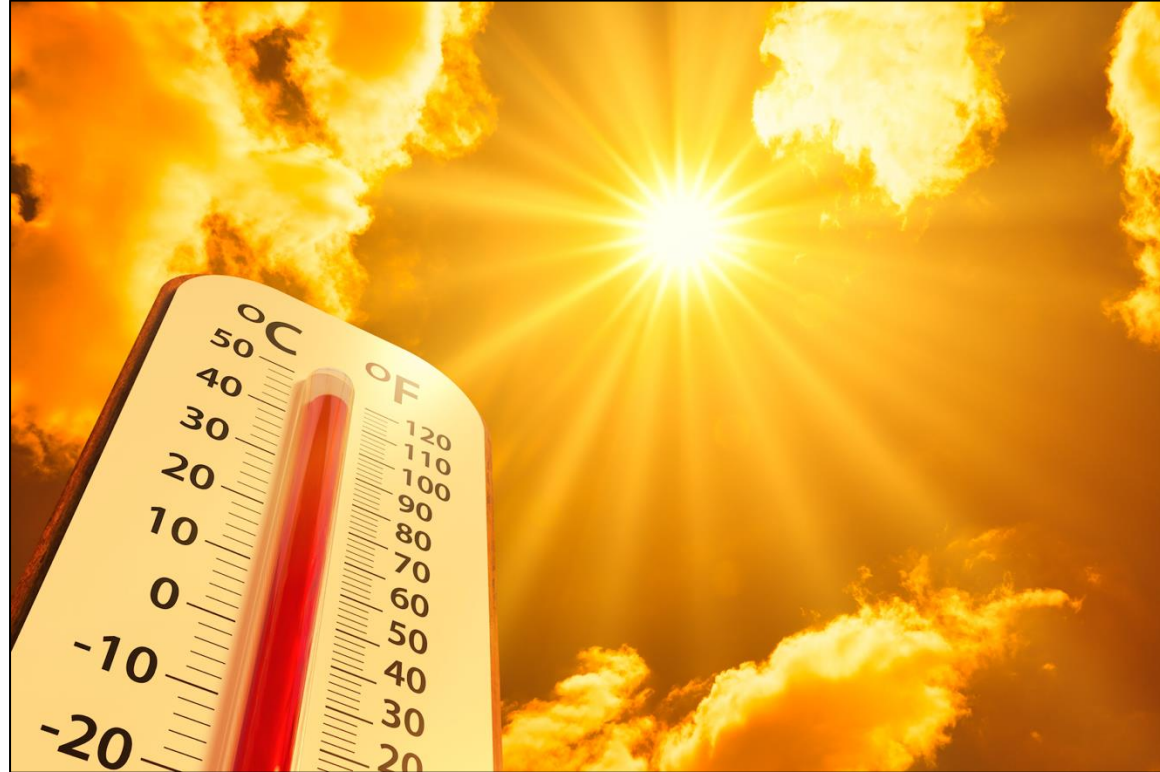
Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n heulog heddiw.

It is sunny today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

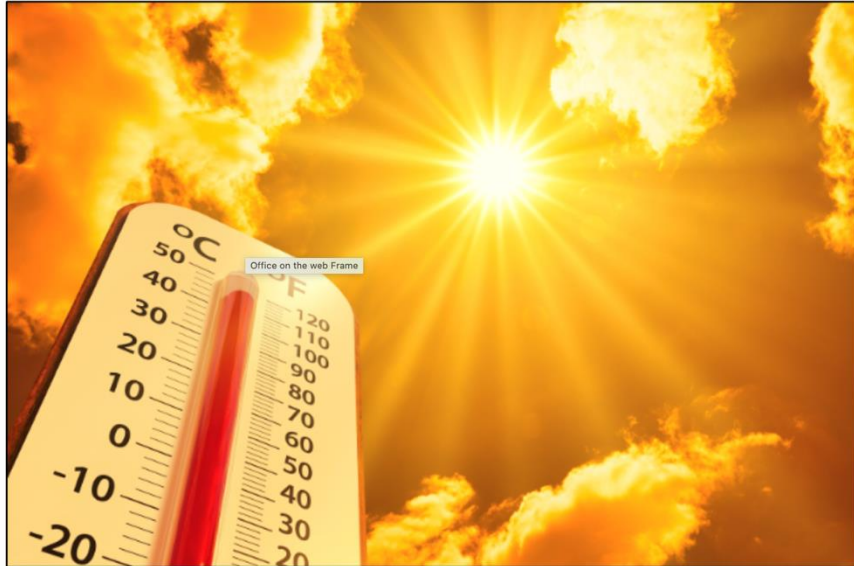
Mae hi'n boeth heddiw.

It is hot today.

Mae'r **yn** neu '**n** yn achosi i ansoddair sy'n dilyn i dreiglo'n feddal.

*The **yn** or '**n** causes a soft mutation to the adjective which follows.*

yn + ansoddair = treigladau meddal

Mae hi'n **b**oeth heddiw.

yn **b**oeth
Mae hi'n **b**oeth.

yn **w**yntog
Mae hi'n **w**yntog.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n bwrw glaw heddiw.

It is raining today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n **g**ymylog heddiw.

It is cloudy today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n bwrw eira heddiw.

It is snowing today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n rhewi heddiw.

Mae hi'n rhewllyd heddiw.

It is freezing today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n oer heddiw.

It is cold today.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n wyntog heddiw.

It is windy today.

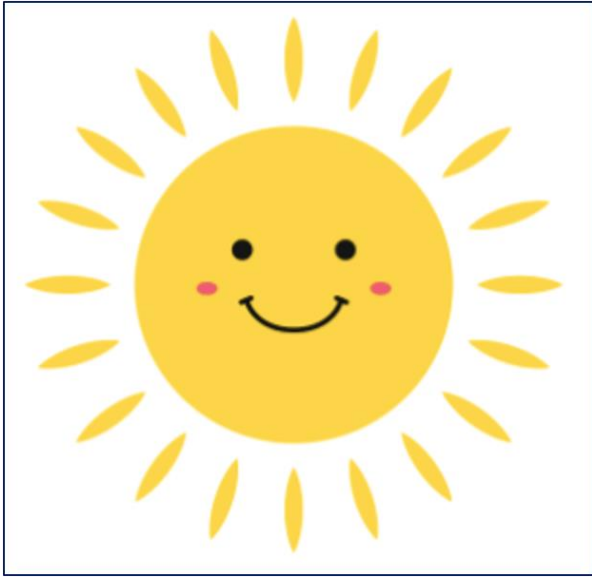
Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n stormus heddiw.

It is stormy today.

Idiomau!

Mae'r haul yn gwenu!

The sun is shining!

Mae hi'n arllwys y glaw!

It's pouring down!

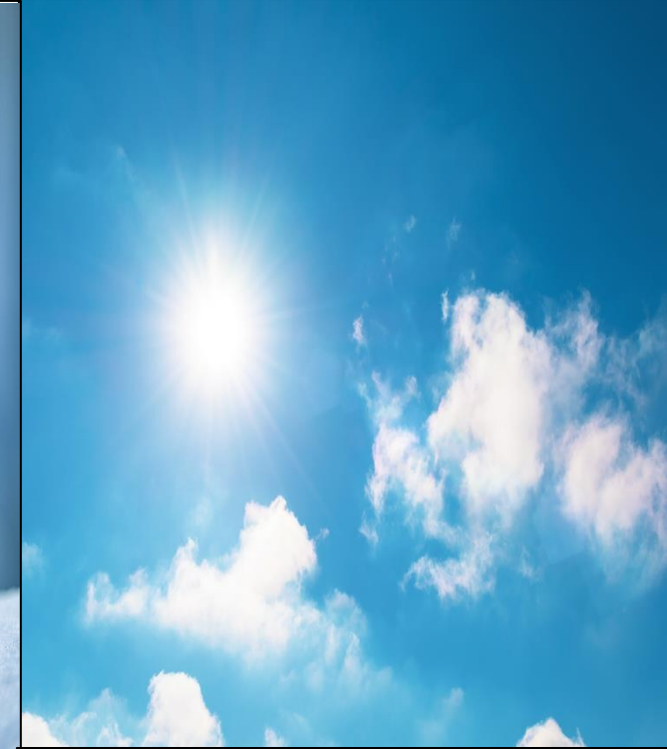

**Mae hi'n bwrw hen
wragedd a ffyn!**

It's raining cats and dogs!

Amser chwarae 'Splat'!

Trafod y tywydd... *Discussing the weather ...*

Sut **mae**'r tywydd heddiw?
Mae hi'n wyntog.

Amser Presennol
Present Tense

Sut **oedd** y tywydd ddoe?
Roedd hi'n braf.

Amser Gorffennol
Past tense

Sut **bydd** y tywydd yfory?
Bydd hi'n bwrw eira.

Amser Dyfodol
Future Tense

Sut oedd y tywydd ddoe?

Roedd hi'n braf ddoe.

It was nice/fine yesterday.

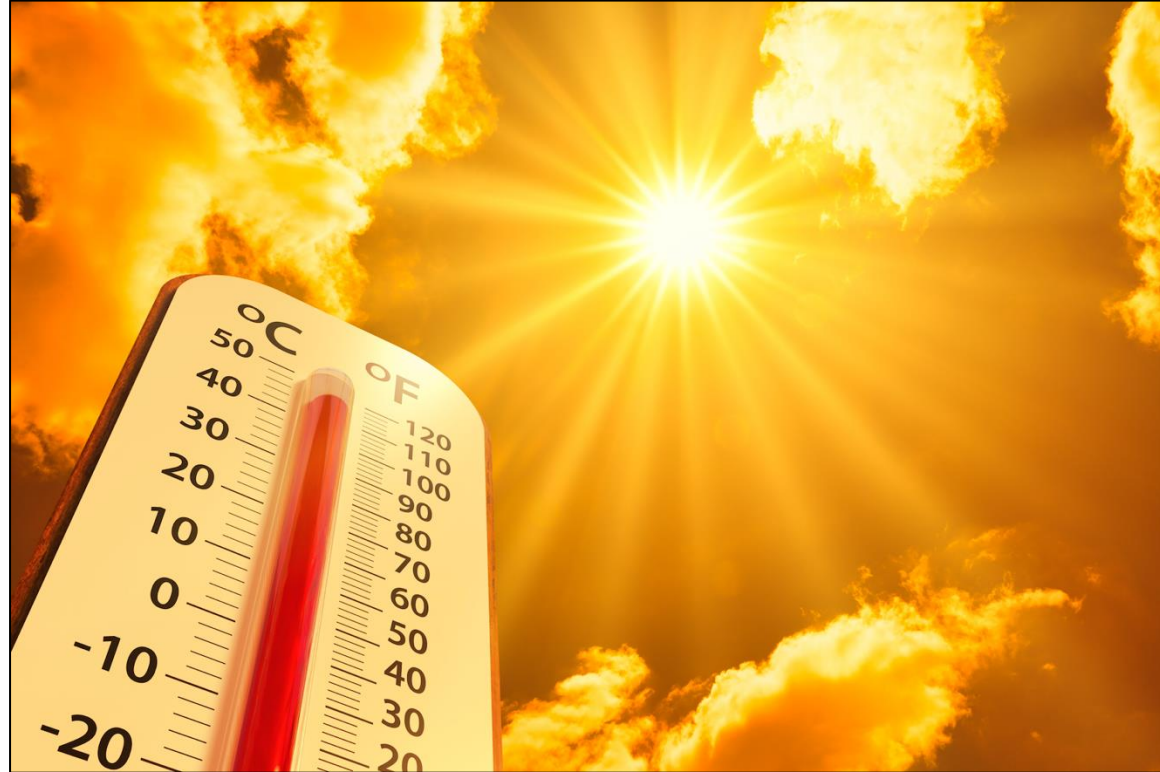
Sut oedd y tywydd ddoe?

Roedd hi'n heulog ddoe.

It was sunny yesterday.

Sut oedd y tywydd ddoe?

Roedd hi'n boeth ddoe.

It was hot yesterday.

Sut oedd y tywydd ddoe?

Roedd hi'n bwrw glaw ddoe.

It was raining yesterday.

Sut **bydd** y tywydd **yfory**?

Bydd hi'n **g**ymylog **yfory**.

It will be cloudy tomorrow.

Sut **bydd** y tywydd **yfory**?

Bydd hi'n bwrw eira **yfory**.

It will be snowing tomorrow.

Sut **bydd** y tywydd **yfory**?

Bydd hi'n oer **yfory**.

It will be cold tomorrow.

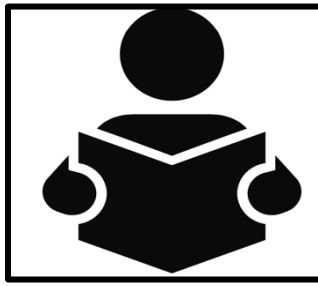
Sut bydd y tywydd yfory?

Bydd hi'n wyntog yfory.

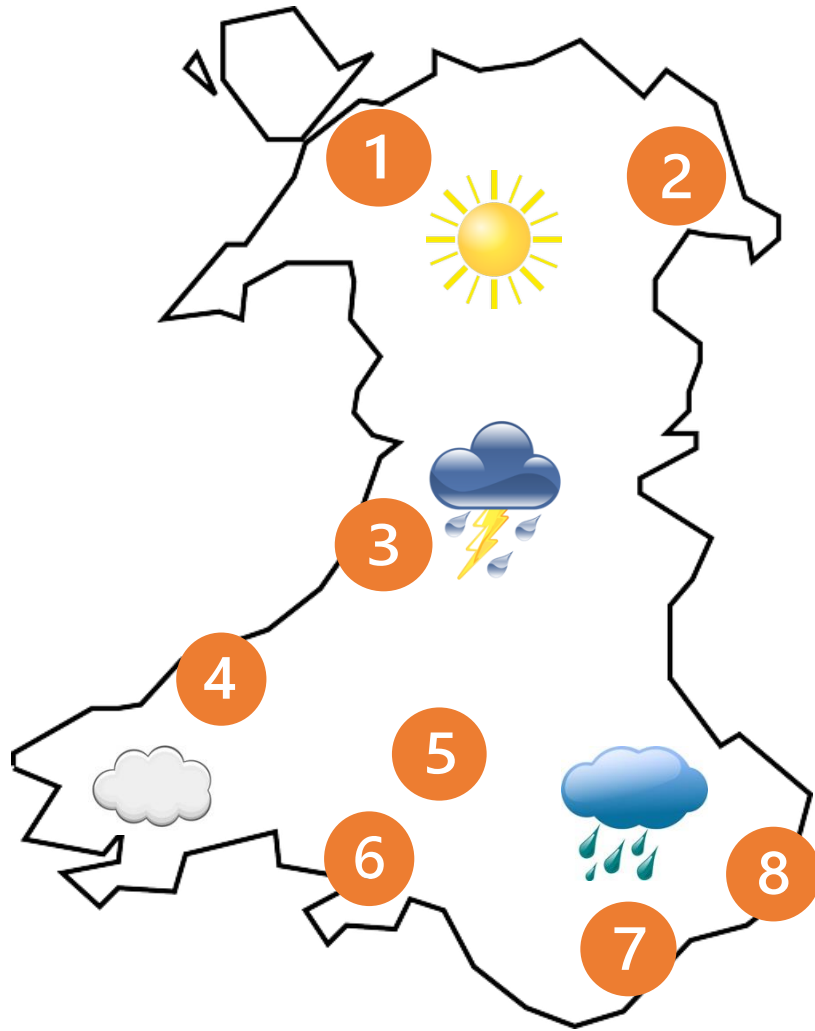
It will be windy tomorrow.

Tasg Ddarllen a Deall

Prynhawn da! Croeso i fwletin y tywydd! Heddiw mae hi'n ddydd Mercher. Mae hi'n braf yn y gogledd ond yn y de mae hi'n wlyb. Ddoe, roedd hi'n bwrw glaw yn y gogledd ac yn gymylog yn y de. Yfory, bydd hi'n wlyb yn y de a'r gogledd. Ddydd Gwener, bydd hi'n bwrw eira yn y gogledd ac yn oer iawn yn y de. Ddydd Sadwrn bydd hi'n oer ac yn sych ym mhob man. Hwyl fawr!

Tasg Ysgrifennu

Ysgrifennwch am y tywydd mewn ardaloedd gwahanol o Gymru.

Write about the weather in different areas of Wales.

1. Caernarfon
2. Wreccsam
3. Aberystwyth
4. Aberteifi
5. Caerfyrddin
6. Abertawe
7. Caerdydd
8. Casnewydd

e.e. Heddiw, **mae** hi'n yn

Ddoe, **roedd** hi'n yn

Yfory, **bydd** hi'n yn

*Cofiwch, C > Ngh e.e. yng Nghaernarfon

Y Cyfnod Sylfaen:

Amser Cofrestru

Geirfa

Vocabulary

	absennol	absent
	brechdanau	sandwiches
	cinio	dinner
	cyfrif	to count
	ffrindiau	friends
	pen-blwydd	birthday
	yma	here
	yn barod	ready
	yn dost / yn sâl	ill

Gorchmynion	Commands
Atebwch	Answer
Cyfrwch	Count
Dewch	Come
Eisteddwch	Sit

Dwylo i fyny (NW)	Hands up
Dwylo lan (SW)	Hands up
Dyna drueni.	That's a pity.
Faint ydy oed...?	How old is ...?

Oed	Age
tair oed	three (years old)
pedair oed	four (years old)
pump oed	five (years old)
chwech oed	six (years old)
saith oed	seven (years old)

Paratoi

Dewch i eistedd ar y mat.
Eisteddwch ar y mat.
Eisteddwch mewn cylch.
Pawb yn barod?
Bore da, blant.
Bore da, ffrindiau.

Preparation

Come and sit on the mat.
Sit on the mat.
Sit in a circle.
Everyone ready?
Good morning children.
Good morning friends.

Iaith cofrestru

Ble mae Cadi?
Dyma fi.

Ble mae Hannah?
Mae Hannah'n absennol.
Ydy Hannah'n dost / sâl? Ydy / Nac ydy

Ydy Ben yma? Ydy / Nac ydy
Ydy Macs yn absennol? Ydy / Nac ydy

Pwy sy'n cael cinio?
Pwy sy'n cael brechdanau?

Faint sy'n cael cinio?
Cyfrwch gyda fi / efo fi.
Un, dau, tri ... Mae deg yn cael cinio.

Wyt ti'n cael cinio heddiw Mair?
Ydw / Nac ydw

Pwy sy'n cael pen-blwydd heddiw? Fi.

Rhaid canu 'Pen-blwydd hapus'.

Faint ydy dy oed di heddiw?
Dw i'n chwech oed heddiw.

Registration language

Where is Cadi?
Here I am.

Where is Hannah?
Hannah is absent.
Is Hannah ill? Yes / No

Is Ben here? Yes / No
Is Macs absent? Yes / No

Who's having dinner?
Who's having sandwiches?

How many are having dinner?
Count with me.
One, two, three... Ten are having dinner.

Are you having dinner today Mair?
Yes / No

Who's having a birthday today? Me.

(We) must sing 'Pen-blwydd hapus'.

How old are you today?
I'm six (years old) today.

Y Cyfnod Sylfaen: Amser Cofrestru

Sgwrs 1

Oedolyn Prynhawn da, blant.
Plant Prynhawn da, Miss. Bore da, ffrindiau.
Oedolyn Wayne?
Wayne Yma.
Oedolyn Osian? Ydy Osian yn absennol?
Plant Nac ydy.
Oedolyn Ble mae Osian?
Osian Dyma fil

Sgwrs 2 (fersiwn y de)

Oedolyn Amser cofrestru. Dewch i eistedd ar y mat.
Bore da, blant.
Plant Bore da, Miss. Bore da, ffrindiau.
Oedolyn Pwy sy'n cael cinio heddiw? Dwylo lan. Nawr, cyfrwch 'da fi.
Jac Un, dau, tri, pedwar, pump, chwech, saith.
Oedolyn Saith. Mae saith yn cael cinio heddiw.
Faint sy'n cael brechdanau. Dwylo lan. Cyfrwch 'da fi eto.
Plant Un, dau, tri, pedwar, pump.
Oedolyn Pump. Da iawn. Mae pump yn cael brechdanau heddiw.

Pen-blwydd hapus

Pen-blwydd hapus i ti,
Pen-blwydd hapus i ti,
Pen-blwydd hapus i Catrin,
Pen-blwydd hapus i ti.

Sgwrs 2 (fersiwn y gogledd)

Oedolyn Amser cofrestru. Dewch i eistedd ar y mat.
Bore da, blant.
Plant Bore da, Miss. Bore da, ffrindiau.
Oedolyn Pwy sy'n cael cinio heddiw? Dwylo i fyny. Rŵan, cyfrwch efo fi.
Jac Un, dau, tri, pedwar, pump, chwech, saith.
Oedolyn Saith. Mae saith yn cael cinio heddiw.
Faint sy'n cael brechdanau? Dwylo i fyny. Cyfrwch efo fi eto.
Plant Un, dau, tri, pedwar, pump.
Oedolyn Pump. Da iawn. Mae pump yn cael brechdanau heddiw.

Sgwrs 3

Oedolyn Amser cofrestru. Eisteddych mewn cylch ar y mat. Ydy pawb yn barod?
Plant Yn barod.
Oedolyn Gwyn?
Gwyn Yma, Miss.
Oedolyn Ann?
Ann Yma, Miss.
Oedolyn Abi?
Plant Absennol, Miss.
Oedolyn Ydy Abi'n sâl?
Plant Ydy, Miss.
Oedolyn Dyna drueni. Ewan?
Ewan Yma, Miss.
Oedolyn Pwy sy'n cael pen-blwydd heddiw?
Plant Ewan.
Oedolyn Ie, Ewan. Faint ydy dy oed di Ewan?
Ewan Pedair.
Oedolyn Rhaid canu pen-blwydd hapus i Ewan. Pawb yn barod?
Pawb Pen-blwydd hapus i ti, Pen-blwydd hapus i ti,
Pen-blwydd hapus i Ewan, Pen-blwydd hapus i ti.

Bore da, ffrindiau

(Tôn: Skip to my Loo)
Bore da, ffrindiau, sut ydych chi?
Bore da, ffrindiau, sut ydych chi?
Bore da, ffrindiau, sut ydych chi?
Rydyn ni'n dda iawn, diolch.

Dewch i eistedd ar y mat - (Tôn: London Bridge is falling down)

Dewch i eistedd ar y mat,
Ar y mat, ar y mat,
Dewch i eistedd ar y mat
I ddweud 'Bore da.'

Dewch i eistedd ar y mat,
Ar y mat, ar y mat,
Dewch i eistedd ar y mat
I ddweud 'Prynhawn da.'

Eich tro chi nawr!

Gyda phartner, paratowch (prepare) feicro-wers ar gyfer gweddill y dosbarth ar un o'r pynciau hyn:

- Y tywydd
- Gorffennol 'Mynd'
- Salwch

Cofiwch!

- Defnyddiwch lawer o Gymraeg!
- Driliwch gyda lluniau neu feimiau
- Chwaraewch gemau

*Rydyn ni eisiau i'r plant siarad Cymraeg gymaint â phosib!/
We want the children to speak as much Welsh as possible!

Diolehn

YN

Beauhn!